

ארנון אבני נכשל פעם נוספת

רונן סנדר - 9.5.2004

האמת, הופתעתי, ארנון אבני לא טען נגדי שאני סוציאליסט מיושן וטרח להזכיר שברית המועצות נפלה. הוא גם לא טען שאני בולשביק - מילת גנאי שמדביקים כאן כתחליף לכל טיעון רציונלי שאינו בנמצא. על מה בסה"כ מלין ארנון אבני במאמר תגובה שכתב לדף הירוק [שביעי למאי]? שב בשקט אומר אבני, תן לנו לדפוק את החברים שלנו, זה עניין פנימי, אתה הרי לא חבר קיבוץ וזה לא מעניינך. אבני כמוכן לא יכול להתמודד עניינית - הוא מודה שאין לו (וגם לחבריו למהפכה) את הכלים להתמודד עם העובדות שמתפרסמות במחקרים מקצועיים ועם אנשי מקצוע כיעקוב גדיש, חיים ילין, פרופ' לויטן ואחרים.

אז על אותו משקל אשאל את אבני וחבורתו, האם העובדה שהשחתתם את קיבוצים מעניקה לכם לגיטימציה להטיף מניסיונכם ומשנתכם הקלוקלת לקיבוצים אחרים שאינם שלכם (נחשון לדוגמה)? לא רק שאינכם חברים בקיבוצים אלה אתם אפילו לא תקחו חלק במצוקות, המתחים החברתיים וההזנחה שפושטת (נחשון כדוגמה) כבר עכשיו.

לא נדרש תחקיר ארוך כדי ללמוד עלי, במערכת "הדף הירוק ישנם לפחות שלושה חברי מערכת קבועים שמכירים אותי די טוב. שמחתי ללמוד שבלחץ העשייה נמצאו להם כמה דקות פנויות לשוחח עלי - התגלית המרעישה: אני לא חבר קיבוץ, סה"כ תושב, בן זוג של חברת קיבוץ. הנה אבני כמה נקודות נוספות שיאירו את עיני הקוראים:

1. רוצים לפרק קיבוצים? אני תומך, אין לי שום בעיה אידיאולוגית עם חיסול קיבוצים ש"נגמר להם הסוס" - שחברי קיבוצים אלו יחליטו על פירוק באופן דמוקרטי מסודר ועל פי חוק. אבני, נסה לעודד את חבריך למהפכה לדבר אמת - רובכם הרי רוצים להפוך את הקיבוצים ליישובים קהילתיים, רק שברור לכם שברוב המקרים לא תקבלו לכך תמיכה ציבורית. אז אתם ממציאים סיפורים על קיבוץ מתחדש. עורך הדף הירוק, שלמה גלזר, סיפר שתהליך המעבר לשכר דיפרנציאלי בקיבוץ ניר דוד נעשה באופן לא דמוקרטי. דרכם של מובילי השינוי בניר דוד הזכירה דווקא יותר כנופיית גנגסטרים. מעניין תחת איזה כובע הזמן גלזר להרצאה בנחשון, הוא הרי לא איש מקצוע, הוא לא תמיד מצליח לדייק בפרטים, הוא לא הקים כלום בקיבוצו ניר דוד.

2. הנהלות הקיבוצים מגייסות יועצים בנושאי הפרטות ושכר דיפרנציאלי ומשלמות כסף רב על שירותיהם. חברי קיבוץ המחליטים להתקומם נגד המתרחש בקיבוציהם מבקשים סיוע אבל אין באפשרותם לשלם על כך. אני מקווה שאבני לא מערער על זכותם של חברי קיבוץ להתייעץ בנושאים חשובים כאלה וגם להתנגד כאשר מהלכי ההנהלה אינם נראים להם. לכן, עד היום לא לקחתי אפילו שקל אחד עבור סיוע וייעוץ. גם כאשר יעצתי בעבר לאנשים מהנהלת קיבוץ נחשון, נעשה הדבר בהתנדבות ללא בקשת תמורה כספית. אבני אולי גילה את אמריקה רק לאחרונה, אני חי בעולם הקפיטליסטי כבר 20 שנה - מניסיון, "לא הכול בחיים נמדד בכסף".

3. כנראה לא סיפרו לאבני שעל פי החלטת חברי קיבוץ נחשון, אנשים שעברו את גיל 40 אינם יכולים להתקבל לחברות, ישנם קריטריונים נוספים שנקבעו ע"י הקיבוץ והמגבילים קבלה לחברות. דווקא נראה שכמה חברים בנחשון נושמים לרווחה מהעובדה שאיני חבר וכך לא התייצבתי בגלוי נגד מעשיהם בקיבוץ. בכלל, איזה טיפש היה קופץ על ספינה טובעת? נחשון נמצא בתהליכי פירוק ונראה שצוות המפרקים שנשכר למטרה זו עושה את עבודתו תוך דבקות במטרה.

אם הייתי מפרסם כמה מאמרים מלומדים התומכים בתהליכי השכר הדיפרנציאלי, יש בסיס יותר מסביר להניח שהנהגת השינויים והנהלות הקיבוצים היו מתמוגגים מאושר ומזמנים אותי להרצות על משנתי בכול פינה והזדמנות, השאלה בדבר הלגיטימציה להתערב בתהליכים הייתה נמוגה באוויר.

היום ישנם עשרות יועצים, רואי חשבון ועורכי דין שיודעים לזהות את הצד עליו מרוחה החמאה - הפרטות, פירוק, תמחור משרות ושכר דיפרנציאלי. אנשים אלה מתחברים להנהלות הקיבוצים ועושים כסף טוב על גבם של חברי הקיבוצים. איש לא שואל אותם באיזה זכות הם מתערבים בנושאי הקיבוץ.

מהעבר השני ישנה קבוצה קטנה של כלכלנים, עורכי דין ועמותות כ"מענה" העובדים במקרים רבים בהתנדבות כדי להעניק ייעוץ וסעד משפטי לאותם חברי קיבוצים שבמהלך השינויים לא הצליחו להידחק קרוב לצלחת.

כאלף תביעות עומדות היום נגד קיבוצים, 15 עתירות לבג"ץ כנגד שיוך הדירות, כ-800 חברים בעמותת "מענה", מחקרים המוכיחים פעם אחר פעם רק כיוון אחד - השכר הדיפרנציאלי מדרדר את הקיבוצים כלכלית, חברתית ודמוגרפית ואנשי מקצוע כרו"ח מקלר המודה בשגיאות וממליץ (אני תומך בכך) לקיבוצים הדיפרנציאליים להתפרק בהקדם.

אולי הפעם אבני יבין סוף סוף.

■ **לתגובה קודמת של רונן סנדר על מאמר קודם של ארנון אבני**

■ **המאמרים של ארנון אבני, שעליהם מגיב רונן סנדר, לא נמצאים ברשות אתר הקיבוצים ולכן אינם מחוברים בקישוריות**

       "ל"מן העיתונות"   חדש באתר